

ХВОЙНІ

РОСЛИНИ

Рослини (лат. Plantae) - одна з основних груп багатоклітинних організмів, царство.

Поділяється на відділи:

- зелені водорості;
- мохоподібні;
- хвощеподібні;
- плауни;
- папоротеподібні;
- голонасінні;
- покритонасінні.

ГОЛОНАСІННІ

Сучасні представники:

- найпоширеніші - дерева;
- рідше – чагарники і ліани.

Листя:

- голкоподібне (хвоя) або лускоподібне;
- у деяких представників – велике, перисторозсічене, дволопатеве;
- розташовуються листочки поодинці, по два або кілька в пучках.

ХВОЙНІ

Хвойні (лат. Pinóphyta або Coníferae) - один з 13-14 відділів царства рослин, до якого відносяться судинні рослини, насіння яких розвиваються у шишках.

Сучасні види:

- дерев'яністі рослини, переважна більшість
- дерева, хоча є і чагарники.

Типові представники:

- кедр, кипарис, ялиця, яловець, модрина, ялина, сосна, червоне дерево, тис і каурі.

Листя:

- у багатьох довгі тонкі голки, у інших ж, включаючи кипарисові, - мають плоску, лускоподібну форму.

ХАРАКТЕРИСТИКА ХВОЙНИХ

- вічнозелені;
- розмножуються насінням.
- органом розмноження й утворення насіння є шишка;
- вітрозапильні рослини;
- природне вегетативне розмноження відсутнє.
- зазвичай однодомні рослини;
- пилкові мішки зібрані в стробіли;
- у листках є смоляні ходи;
- властивий верхівковий ріст;
ствобур представлений в основному деревиною;
- гілки розташовуються кільцями;
- насіння дозріває наприкінці другого літа після запліднення;
- висипання насіння на третій рік після насіння;
- поширені в теплих, помірних і холодних областях, але більшість на Півночі.

ЗНАЧЕННЯ ХВОЙНИХ

- хвойні виділяють фітонциди.
- використовують в озелененні (Ялина Енгельмана (блакитна));
- деревина використовується, як сировина для виготовлення меблів і паперу, паркету, музичних інструментів, у хімічній промисловості;
- ефірні олії використовують у медицині та парфумерії;
- насіння деяких рослин їстівне (Сосна кедрова, Сосна італійська);
- окремі види використовують під час проведення Новорічних свят (Ялина звичайна, сосна звичайна);
- закам'янілу смолу давніх дерев використовують для виготовлення прикрас.

РОЗМНОЖЕННЯ

Органи розмноження хвойних рослин - стробіли (лат. *strobilus*).

Це видозмінені укорочені пагони, на яких знаходяться спеціалізовані листя - спорофіли, що формують спорангії.

У хвойних рослин стробіли одностатеві.

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

Після запліднення з зиготи, за рахунок використання поживних речовин ендосперми, формується зародок.

На кінцевому етапі розвитку він складається з корінця, стеблинки, кількох сім'ядолі (зародкових листя) і почечки, оточених ендоспермом - це шишка.

Розміри шишок коливаються від 2 мм до 600 мм у довжину.

У соснових, араукарієвих, сціадопітісових і більшості кипарисових шишки дерев'янисті, при дозріванні лусочки зазвичай розкриваються, дозволяючи насінню вільно падати і розноситися вітром.

У деяких (ялиці та кедрі) шишки руйнуються, щоб звільнити насіння, у інших горіхоподібне насіння поширюєть з допомогою птахів.

СОСНА

Сосни - вічнозелені, багаті смолою дерева, звичайно дуже великі, рідше дрібні, іноді майже чагарники.

Характеристика:

- шишки яйцевидні або довгасті, зазвичай опущені, а при зрілості падають з гілки на землю;
- добре розвинена стрижнева коренева система, і тому росте на піщаних ґрунтах;
- хвоя зверху випукла довжиною 5-7 см, зібрана по 2-3 у пучки на вкорочених пагонах.
- відіграє важливу роль у деревинній промисловості.

ЯЛИНА

Ялина (лат. *Picea*) - рід дерев родини соснових (*Pinaceae*).

Характеристика:

- крона конусовидна або пірамідальна;
- гілки горизонтально розпростерті або никнуть. У перші 3-4 роки бічних пагонів не дає;
- кора сіра, відшаровується тонкими пластинками;
- шишки довгасто-циліндричні, загострені, не розсипаються, опадають по дозріванні насіння цілими в перший рік запліднення. Зрілі шишки висячі, сухі, шкірясті або дерев'яністі, довжиною до 15 см, діаметром 3-4 см;
- поширена у помірному поясі північної півкулі;